

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 24. De requisitis ad statum Religiosorum,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

nes humane, quæ liberum agentis consensum requirunt. Vnde fit, vt si constet sufficienter Prælatum tantum finxisse, nec intentionem huiusmodi commutandi, commutationem esse nullam. Similiter si contigerit ipsum deceptum fuisse, siue exponendo ei falsum, siue tacendo ei verum: per talen enim fraudem & errorem dispensatio aut commutatio est inuoluntaria: quandoquidem Prælatus non esset dispensaturus aut commutaturus, si veritas fuisset ei expressa, aut res sine falsitate narrata. Videndus est Suarez in sepe memorato lib. 6. cap. 27.

361. Vbi inter cætera habet sub finem, necessarium quidem esse dispensantis voluntatem sufficientibus signis manifestari exterius, quoniam ea non potest aliter innotescere & operari inter homines: attamen nullam formam præscriptam esse, à qua dispensationis aut commutationis validitas pendeat; neque id fuit necessarium, sed relinqui potuit arbitrio Prælati: quem nihilominus est consentaneum verbis potius, quam alio signo vi, tanquam institutis ad aperienda aliis animi nostri sensa. Quam doctrinam habet Palud. in 4. distinct. 38. quæst. 4. art. 4. concl. 2. & post eum D. Anton. 2. part. tit. 11. cap. 11. §. nono, & Syluester in verbo *Votum*, 4. quæst. 8. dicto primo. Ex qua intelligitur, quod Nauar. habet in Enchir. cap. 12. nu. 80. Sacerdotem cui confitetur aliquis habens priuilegium, quo potest cum ipso dispensare in voto, non censeri dispensasse eo ipso, quod post legitime factam confessionem, ipsum absoluerit ab omnibus peccatis suis, & censuris, quoniam talis absolutio non procedit à voluntate dispensandi in voto, aut illud commutandi, quæ fuerit expressa exteriori signo.

362. Tandem facturi finem moncbimus illud quod latius tractat Suarez in eodem libro cap. 20. cum commutatio fieri possit, tum in bonum melius, tum in æquale, tum in minus: factam in melius sic seruandam esse, vt vouenti qui illam acceptauit non sit liberum relicta materia in quam facta est commutatio, resumere eam de qua fecit votum. Ratio est: quia acceptatio talis commutationis vim habet noui voti, quo acceptans obligauit se ad reddendum Deo aliquid melius, quam antea promiserat. Vnde hoc implere velle illo relicto, est virtute commutare votum ex meliore in minus bonum, quod non licet. Sic enim is qui vouit clericatum, & tale votum mutauit in votum religionis, non potest sine dispensatione religionem non ingredi, contentus clericatu. Factam autem commutationem in æquale bonum non obstare quin vouens possit satisfacere voto, implendo quod vouit, relicto eo in quod commutatum fuit ipsius votum. Ita citato Azorio idem author ibidem numero quarto statuit. Et ratio esse potest, quod talis commutatio merito videatur facta in fauorem vouentis, tanquam gratia quædam, sicut paulo superius proposuimus: atque adeo non immerito dici possit eiusmodi commutatio eo sensu facta, vt vouenti liceat adhuc si velit votum in sua materia implere, cum in eo nec repugnantia nec iniustitia cernatur: vt nec cum dispensator ei qui domino suo aliquid liberaliter promittit, gratiose permittit, vt aliud æquale, & ipsi domino perinde gratum det si velit. Factam denique commutationem in minus bonum, non obstare, quin votum possit in sua materia impleri, patet: quia sicut illa est bonum melius, ita est & Deo gratius.

TRACTATUS IV.

vt præcedentis appendix.

De statu Religiosorum.

NONIAM voto potissimum Religiosorum status constat: conuenienter de eo præcedenti subiungitur tractatus. Ad quem spectant quæ habentur in secunda parte decreti causa 18. 19. & 20. & in reliquis iuris canonici partibus, quæ habentur quinque titulis: quorum primus est de regularibus & transeuntibus in religionem. Secundus, de conuersione coniugatorum. Tertius, de statu monachorum & regularium. Quartus, de religiosis domibus. Quintus, ne clerici vel monachi secularibus negotiis se immisceant:

Quibus accedit Concilium Tridentinum multis in locis quos Azor collegit in prima parte Moral. Institut. lib. 12. cap. 18. De eodem vero post Dium Thomam 2. 2. in quatuor vltimis quæstionibus, agunt præter Summularios in verbo [Religio, aut in verbo] Religiosus, & in verbo [Nouitius] multique alij: & inter cæteros ad iudicium de peccatis nobis propositum accommodate Nauarr. in quatuor commentarijs seu tractatibus de regularibus tomò primo suorum operum, & Azor in citato lib. 12. & seq. 13. apud quem, & adhuc apud Emanuele Rodericum in tribus tomis quæstionum regularium relinquemus videnda, quæ sunt particularia diuerforum ordinum religiosorum: contenti communibus, ex quibus Parochus aut alius audiendis confessionibus expositus, cuius instructionem intendimus, habeat vnde non censeatur cæcus cæcum ducere, religiosi confessionem audens, sicut non nunquam ei datur occasio. Primo autem dicemus de requisitis ad statum Religiosorum. Secundo, de iis quæ incumbunt religionem ingressuris. Tertio, de iis, quæ ingressis. Quinto de iis, quæ egressis.

C A P. XXIV.

De requisitis ad statum Religiosorum.

S V M M A R I V M.

- 363 De nomine Religiosi & necessitate votorum paupertatis, castitatis, & obedientie ad statum religiosum.
- 364 Religiosus status præter eadem vota, requirit Sedis Apostolicæ approbationem.
- 365 Ad statum Religiosorum, nec illa tria vota sine istiusmodi approbatione, neq. hæc sine illis sufficere potest.
- 366 Tria memorata vota esse solemnia, non est necessarium ad statum religiosum.
- 367 Ratio eius res.
- 368 Solutio eorum quæ in contrarium obijci possunt.
- 369 Tres vitæ spirituales modi: ex quibus distinguuntur tria generalia Religiosorum.
- 370 Inter varios ordines religiosos quis cui prestare censendus sit.

PRÆNOTANDUM est, Religiosos quidem dici posse omnes qui sancte ac pie Deum colunt: eo quod religionis virtus sit, qua Deo cultus debitus exhibetur: per antonomasiam tamen quandam Religiosos in Ecclesia nominari consueuisse eos qui peculiari vitæ instituto, & nominatim tribus votis paupertatis, castitatis & obedientiæ se totos diuino cultui addiderunt. Vnde illorum status requirit tanquam necessariam conditionem eadem tria vota: quæ ea de causa religioni essentialia esse dicuntur. Ratio vero talis necessitatis est, quod is status sit hominum dependentium ad perfectionem, consistentem in coniunctione cum Deo sine ipsorum vltimo. Quæ quidem coniunctio fit per charitatem, iuxta illud primo i. Ioan. 4. Qui manet in charitate in Deo manet, & Deus in eo:] atque illud ad Coloss. 3. Super hæc autem omnia charitatem habete, quod est vinculum perfectionis.] Iam vero ad charitatem habendam, & vt quis Deum perfecte diligat, debet se totum ei tradere, omniaque talis dilectionis impedimenta remouere, ad quod vtrumque consequendum, opus habet obedientia castitate, & paupertate perpetuis, quibus Deo se omnino tradat: per obedientiam quidem quoad animum: per castitatem vero, quoad corpus: & per paupertatem quo ad bona externa.

Impedimenta vero sunt mundanæ cupiditates: iuxta illud i. Ioan. 2. Si quis diligit mundum non est charitas Patris in eo; quoniam omne quod est in mundo concupiscentia carnis est, concupiscentia oculorum, & superbia vitæ.] Quibus verbis significat tres esse impedimentorum charitatis quasi fontes: qui vt obstruantur tribus memoratis virtutibus est opus: castitate quidem, vt obstruatur concupiscentia carnis: paupertate vero, vt concupiscentia oculorum; & demum obedientia, vt superbia vitæ. Non sufficiunt autem eadem virtutes ad religiosum statum, nisi ad eas votum accedat, quo promissione facta Deo obstringat se quis ad

earum

earum perpetuam obseruationem: quia religio, prout de ea loquimur, status quidam est consistens in conditione vitæ immutabili & D. Thom. 2. 2. *quest.* 183. *art.* 1. Vide Azorium in 1. par. Moral. Instit. lib. 11. cap. 23. & Leonard. Lessium De iust. & iure, lib. 2. cap. 41. dubit. 1.

364. Requirit quoque religiosorum status (quod plenius iidem ibidem tractant) vt approbatus sit à Summo Pontifice. Ratio est, quia is nequit esse supra communem Christianorum statum, cuius obligationi obseruandi diuina precepta, superaddit obligationem obseruandi consilia diuina: nisi modo peculiari à Christo descendat (mediante scilicet ipsius in terris Vicario Summo Pontifice; perinde ac descendunt ceteri gradus Ecclesiastici, & iurisdictiones spirituales) iuxta illud Apostoli ad Ephes. 4. Ex quo omne corpus compactum & connexum per omnem iuncturam subministrat, &c.] Atque inde est, quod in statu religioso peculiariter vsu sit, vt religiosus obediat Prælato tanquam Christo; in eoq; ille Christum intuetur, vt in eo qui potestatem à Christo habet ad gerendum per eam, vices ipsius.

Accedit quod Ecclesia seuerè prohibeat vllum religionis nouum ordinem institui sine approbatione Sedis Apostolicæ. Sic enim ex Concilio Lateran. sub Innocentio III. habetur in cap. finali, De religiosis domibus. Ne nimis religionis diuersitas grauem in Ecclesia Dei confusionem inducat, firmiter prohibemus ne quis de cætero nouam religionem inueniat. Quam constitutionem Concilium Lugdunense renouat, prout refertur in cap. Religionum, eodem tit. in 6. vbi de ea sic dicitur: Religionum diuersitatem nimiam, ne confusionem induceret generale concilium consula prohibitionem vetauit. Et paulo post subiungitur: Repetita constitutione districtius inhiabentes ne aliquis de cætero nouum ordinem aut religionem adinueniat. Id quod vsus ostendit intelligendum esse de adinueniente mandando executioni inuentam, sine Summi Pontificis approbatione. Nam constat post talem constitutionem nouas religiones fuisse approbatas ab ipso Summo Pontifice (quod nemo improbare audeat) approbari autem non potuisse nisi iam inuenta eidem proponerentur.

365. Hinc autem sequitur, nullum statum vitæ, post Concil. Lateran. institutum, quantumuis perfectum, & tribus ante dictis votis perpetuis munitis, nisi sit approbatus à Summo Pontif. esse veram religionem: sicut neq; est, quantumuis viceversa approbatus sit à Summo Pontif. si non liceat eadem tria vota perpetua. Quia de causa militares ordines qui matrimonio vtuntur, religiones simpliciter esse negat D. Thom. 2. 2. *quest.* 186. *art.* 4. ad 3. (de qua re Azor plenius in 1. par. Moral. Instit. lib. 13. cap. 3. *quest.* 2. & 3.) ita vt non sufficiat cum eadem approbatione vnum talium votorum habere, vel etiam duorum votum obedientiæ, non autem paupertatis & castitatis, aut vota obedientiæ & castitatis, sed non paupertatis. Quamquam istiusmodi aliquem statum complectens in materia fauorabili, in qua verba sumuntur in lata significatione, comprehenduntur sub nomine Religiosorum: nõ item in materia odiosa, in qua voces proprie accipiuntur. Secus vero quado status vitæ fuerit ab Ecclesia permittus quidem, non tamen approbatus: quia talem sequentes, ne quidem in fauorabili materia comprehenduntur nomine Religiosorum: cuiusmodi sunt ea, quæ iuxta cap. Indemnitate, s. penul. de elect. in 6. vocantur Canonice seculares. Itemque ea quæ Beguinæ, quarum mentio habetur in Extrauag. vnica, De religiosis domibus.

366. Ceterum sicut tria illa vota ad statum religionis vere proprieque dictum requiruntur: ita etiam ad illum constituendum sufficiunt hoc ipso, quod in aliquo ordine per Sedem Apostolicam approbato emittuntur tempore & modo debito; neque Ecclesiasticis institutis cõtrario: siue illa sint solemnia, siue simplicia: ita vt non ite pugnet aliquem vere proprieque Religiosum esse, quantumuis votum solemnè seu professionem non fecerit, sed solum triplex votum simplex perpetuæ paupertatis, castitatis, & obedientiæ. Ad cuius rei confirmationem Gregor. à Valent. 2. disput. 10. *quest.* 4. puncto 2. assert. 5. adfert auctoritatem Summorum Pontificum, qui nostræ Societatis institutum approbarunt. Eorum aliquot bullas ad rem præsentem facientes habet Azor in cit. lib. 13. cap. 7.

Inter cetera enim, id ipsum nostrum institutum continet, vt qui absoluto biennio Nouitatus, modo apud nos confucto, tria propõta vota simplicia emittunt, eo ipso desinant esse Nouitij; ita vt censeantur eo ipso cooptati esse in statu Religioso per Sedem Apostolicam approbato. Id quod est abunde declaratum à Gregorio XIII. in Bulla quam loco cit. Azor habet versus finem. Et confirmatur per illud qd Concil. Trident. sess. 25. cap. 16. De reformat. regul. id ipsum institutum approbat: ac tanquam pium commendat, nominatim quoad morem ipsum emittendi absoluto nouitatu, vota illa tria non solemnia sed simplicia: per quæ is qui emittit desinit esse Nouitius, & incipiat vere ac proprie esse Religiosus. Postquam enim statuit, vt finito tempore nouitatus Superiores quos Nouitios habiles inuenerint ad profitemdum, admittant, aut è Monasterio eos eiciant, subiunxit hæc verba: Per hoc rament sanctæ Synodus non intendit aliquid innouare, aut prohibere quin religio Clericorum Societatis IESV iuxta pium eorum institutum, à sancta Sede Apostolica approbatum Domino & eius Ecclesiæ inferuire possint.

367. Rationem reddit Gregor. à Valent. ductam ex ipsa natura religiosi status; in quo aliquis vere ac proprie constituitur per hoc, vt quadam cum immobilitate, & ceremonia, actio- neve externa (ex qua res pateat Ecclesiæ iudicio) totus per votum paupertatis, castitatis, & obedientiæ diuino obsequio addicitur in certo vitæ genere, & instituto. At quin possit cum emissionem votorum simplicium adesse ceremonia, seu actio externa, ex qua Ecclesiæ pateat de illa; nulla ratio datur dubitandi. Quod vero eadem emissio ad iudicandum status vitæ immobilitatem sufficiat, hinc constat: quia non est in eius qui prædicto modo vota memorata emisit, arbitrio positum retrocedere, seque eximere ab eo vitæ genere, cui per illa se addixit. Ea enim sunt promissio perpetua, perinde ac professio, ideoque obligant in perpetuum ab eo instanti, quo emissæ sunt; non secus ac cum quis promittit alicui se in perpetuum ei seruiturum; vere eo ipso se mancipat eius seruitio atque ab illo tempore seruus eius est. Nec refert quod possit quis liberari à conditione talis status. Nam ad immobilitatem status vere & proprie dicti, non requiritur vt nullo modo possit quis de eo dimoueri, sed tantum vt ab eo nequeat suo arbitratu liberari. Sic enim is qui est in vere proprieque dicto statu seruitus, ideo est tantum, quod non possit ab eo pro arbitratu suo se liberari. Nam manumitti potest à Domino suo, & liberæ conditionis fieri. Imo, & qui professionem, seu vota solemnia emisit in religione approbata, ex rationabili causa potest auctoritate Summi Pontific. ab eodem statu liberari: vt ipse Gregor. à Valent. bene ostendit in præced. disput. 6. *quest.* 6. punct. 7. vt & Azor in 1. par. Moral. Instit. lib. 12. cap. 7.

368. Verum tamen quia communis vsus in Ecclesia fuit; vt qui religiosum statum sequerentur, vel Nouitij essent vel professi: authores (quorum meminit Azor in præced. lib. 11. cap. 23. *quest.* 3.) dixerunt Religiosum vere & proprie neminem esse, nisi solemnium votorum professione deuinctum: significantes scilicet, non sufficere ad eum statum, quod quis religionem ingressus, factus sit Nouitius; prout habetur ex cap. Religioso, De sentent. excommunicat. in 6. §. Quamuis. Cetera autem quæ in contrarium obiici possunt soluantur dicendo, rationem religionis proprie vereque dictæ, esse quidem vnam, consistentem in antedictis votis & Sedis Apostolicæ approbatione: tamen varias esse determinationes ipsius ad varios illos instituti vitæ modos, ex quibus pendet diuersitas & multitudo quæ in Ecclesia cernitur Religiosorum ordinum. Pro quo vide Lessium De iust. & iure, lib. 2. cap. 41. dubit. 2.

369. De quibus omnibus in particulari quæ difficultatem videntur habere, Azor persequitur in cit. lib. 12. à cap. 19. & toto lib. 13. Tantum notabimus eos ad tria genera reduci iuxta tres modos quibus Deum diligere, eique seruire possumus. Primo quidem inhærendo ipsi per cõtemplationem: secundo, seruendo ei in membris suis per actionem: vt alédo pauperes, suscipiendo peregrinos, armis protegendum Ecclesiam: tertio obsequium est præstando per coniunctionem cõtemplationis cum actione, id est, pari cura & diligentia posita in actionis & cõtemplationis studio. Ex his enim modis tria

genera distinguitur ordinum Religiosorum: vnum eorum qui solam vitam contemplatiuam profitentur: vt institutus à S. Brunone, Carthusianorum alique similes. Alterum eorum qui profitentur solam vitam actiuam: vt ordo equitum Melitenisum & aliorum qui Deo inseruiunt, Ecclesiam à malis protegendam, aut ægrotorum curam gerendo in Xenodochiis, aut alia misericordie corporalia erga egentes exercendo, gratum Deo obsequium præstant. Tertium denique eorum, qui profitentur vitam ex contemplatione & actione mixtam: videlicet vacantes tum sibi, meditatione diuinorum, curando adhaerere Deo; tum etiam proximo, sacramentorum administratione, aliisque spiritualibus remedijs salutem eius procurando. Tales censentur ordines instituti à Sanctis Dominico, Francisco, nonnullisque alijs etiam nostris temporibus.

370. Atque primum genus præstare secundo, & vtroque eorum tertium præstantius esse. D. Thom. 2. 2. quæst. 188. art. 6. definit, quia vita contemplatiua (excepto casu necessitatis) potior est vita practica, prout in præced. quæst. 182. art. 1. ipse probat: tum per illud Lucæ 10. Martha Martha sollicita es & turbaris ergo plurima. Porro vnum est necessarium: Maria optimam partem elegit, quæ non auferetur ab ea: tum per rationes quibus Aristot. idem ostendit in 10. Ethic. cap. 7. & 8. Vita vero mixta potior est quam contemplatiua, quia inquit D. Thomas in art. 6. ante memorato) sicut illuminare maius est quam lucere solum: ita maius est contemplata tradere alijs, quam solum contemplari. Accedit ad confirmationem exemplum, tum Christi, tum etiam Apostolorum qui accenderunt lucernam, non vt ponerent eam sub modio, sed super candelabrum, vt alios illuminarent. Accedit quoque status Episcoporum, qui cum sit status perfectionis, vitam mixtam requirit.

In eodem vero genere, ordo ille prior censeri potest: primo, qui maxime excellit in obedientia: cuius votum potissimum esse inter vota religionis, præclare docet D. ipse Tho. 2. 2. quæst. 186. art. 8. quem satis familiariter perspicue loquentem qui volet videre potest. Secundo, ex eod. D. Thoma in seq. 188. art. 6. censeri potest in eodem genere ordo ille potior, qui ordinatur ad præstantiorem actum instituti vite, quod ipse amplectitur. Sicq; inter ordines amplectentes vitam actiuam, præstantior est ille qui instituitur ad redemptionem captiuorum, quam qui ad receptionem hospitem. Tertio, ex eodem D. Thoma ibidem is quoque potior est qui ad plura charitatis opera ordinatur quam alius: vel qui habet statuta conuenientiora ad consequendum finem sibi propositum. Quare videri potest Gregor. à Valent. 2. 2. in fine: & plura de istiusmodi comparatione particulari. Azor in præced. lib. 11. cap. 24. vt & de comparatione status religionis cum statu Episcoporum & Parochorum: in quibus immorari non videtur necessarium ad nostrum institutum.

CAPVT XXV.

De ingressu religionem.

S V M M A R I V M.

- 371 Non est quidem necessarium per se longa deliberatione vti ante ingressum religionis; est tamen per accidens.
- 372 A Deo petendum consilium per preces, &c. & à seipso per probationem propriarum virium.
- 373 Non est illicitum inducere aliquem ad ingressum religionis, nisi id fiat metu incusso.
- 374 Aut largitione munerum simoniaca, aut mendacijs, aut si inductio sit ad monasterium in quo male viuunt.
- 375 Quatenus alicui, religionis ingressum dissuadere liceat.
- 376 Potest quis ingredi religionem non habens impedimentum, siue personale siue reale: ac quando illud contingat.
- 377 De impedimento matrimonij & Clericali status Episcoporum, non aliorum Clericorum.
- 378 Varia debita realia impedimenta ne quis religionem ingrediatur.
- 379 Ad quid teneatur is, qui certum monasterium se ingressurum vult, si in eo non admittatur.
- 380 Ad quid teneatur qui vult absolute aliquod religionis genus, aut vniuersam religionem, aut dissolutam.

381 De eo qui recusatur admitti, nisi literas, aut artem discat: & eo qui vult absolute religionem, & in particulari aliqua, eo cui superuenit impedimentum.

382 Qui fecit votum religionis non satisfacit suscipiendo Episcopatum, sicut ingrediendo religionem perfectiorem. Quatenus vero ingrediendo eque perfectam aut minus perfectam.

383 De libertate quam habet religionem ingressus, egrediendi intra annum probationis.

QUINQUE quæstiones hoc loco tractandæ occurrunt. Prima, An sit opus magna deliberatione vti, ante ingressum religionis. Secunda, An liceat alium inducere ad talem ingressum. Tertia, An liceat eundem ingressum alicui dissuadere. Quarta, An quilibet possit ingredi religionem. Quinta, Ad quid teneatur qui vult religionem ingredi, nec admittitur.

Q V Æ S T I O I.

An opus sit magna deliberatione vti ante ingressum religionis.

Hanc tractat D. Thom. 2. 2. quæst. ult. art. ultimo: optime respondens, quod ex parte religionis ac per se, non sit opus magna deliberatione: quia status est valde laudatus (quod aduersus impugnantes religionem, idem D. Thom. bene ostendit in opusculo 19. & aduersus sectarios nostri temporis late tractat Gregor. à Valent. 2. 2. disput. 10. quæst. 4. puncto 1.) & in quo sperantes in Domino mutabunt fortitudinem, affument penas sicut aquilæ, current & non laborabunt, ambulabunt & non deficient, Isaïæ 40.] Is ipse Dominus est, qui apud eundem in seq. cap. 4. 9. ait: Nunquid obliuisci potest mulier infantem suum, ve non miseretur filio vteri sui: etsi illa oblita fuerit; ego tamen non obliuiscar tui.] Qua promissione facta ab eo qui optimus, omnipotensque est, nec fallere potest: nihil maius & efficacius requirere potest quis, ad confirmandam spem, qua super illum curam suam, iuxta Psalm. 54. versum 23. omnemque suam sollicitudinem in eum proiciat, iuxta D. Petri monitum in prima sua Epist. cap. 5. versu 7. Hinc in epistola ad Paulinum circa finem ait D. Ieronym. Festina quaeso te, & herenti in salo nauiculæ funem magis præscinde, quam solue.] Vide Azorium in catato lib. 12. cap. 1. quæst. 1.

Ex parte ingressuri vero, & ex accidenti contingere potest vt magna sit opus deliberatione, maturoque consilio ad ingressum religionis: vt exempli gratia, quando multa ad sunt impedimenta, ex parte ipsius ingressuri: qualia sunt infirmitas corporis, onus quo grauat debitis, aut aliud eiusmodi. Item quando quis in particulari deliberat quam religionem ingredi debeat, hancne potius quam illam. In quo casu monet D. Thom. non esse capiendum consilium à quibusuis, sed à viris probis & doctis, qui prodesse possint nec obesse velit.

Omnino vero expedit volenti intrare religionem, vt à Deo consilium capiat per orationes, ac frequentationem Sacramentorum, & lectionem librorum piorum, auditionemque verbi Dei: atque vt seipsum probet diligenter an sit animo paratus, viresque habeat sufficientes ad præstanda omnia quæ religio requirit, ne humeros supponat oneri, cui non sit ferendo. Qua de re Dominus nos monitos esse voluit, proponens Lucæ 14. duas parabolas: quarum vna est de volente edificare turrim, qui prius computat sumptus qui necessarii sunt, si habeat ad perficiendum; altera est de Rege qui iturus committere bellum aduersus alium regem, sedens prius cogitat si possit cum decem millibus occurrere ei qui cum viginti millibus venit ad se. Itaque vt post Caiet. ad cit. D. Thomæ locum habet Nauarrus in Enchir. cap. 12. num. 19. religionem ingressurus, sed bene dispositum inuenire sic debet, vt in Deo totam suam fiduciam collocat, sperando quod eius auxilio valebit quodcumque religionis onus sustinere: neque eam prius ingredi, quam superet sibi (saltem post ingressum) præstitum iri tali fiduciam; vt pote necessarium ad subsistendum in statu in quo est colluctatio, assiduamque bellum aduersus mundum, carnem propriam, & Diabolum hostes potentissimos.